

המשפט ההומניטרי הבין-לאומי – תמונת מצב חלקית (יולי 2009)
נתוני הפרות המשפט ההומניטרי וזכויות האדם בשטחים הכבושים
(הנתונים מאז ספטמבר 2000, מצוין תאריך ומקור לכל נתון)

• הזכות לחיים

הרוגים פלסטינים בידי כוחות הביטחון הישראליים או בידי אזרחים ישראלים, מאז ספט' 2000:

עד 'עופרת יצוקה' (26.12.08): 4907 בני אדם, מהם 955 קטינים. 2195 מההרוגים זוהו בוודאות כאזרחים שלא נטלו חלק בלחימה. במסגרת מדיניות החיסולים נהרגו 387 פלסטינים, מהם 234 היו עד לחיסולים ('בצלם', 26.12.2008).

במבצע 'עופרת יצוקה' (27.12.08-18.1.09): הנתונים שנויים במחלוקת: צה"ל פרסם כי יש לו נתונים על 1200 הרוגים פלסטינים, ולטענתו 580 מתוכם היו לוחמים (כולל שוטרים, אשר לפי החוק הבינ"ל אינם נחשבים ללוחמים), ואילו כ-300 היו אזרחים. לגבי שאר ההרוגים צה"ל טען כי לפחות 2/3 מהם השתתפו בלחימה. לעומת זאת, הסהר האדום הפלסטיני דיווח על 1325 הרוגים, מתוכם 446 קטינים. המרכז הפלסטיני לזכויות אדם מדווח על 1415 הרוגים מהם בוודאות 960 אזרחים, מתוכם 440 ילדים וכ-110 נשים, ורק 235 הרוגים שהיו בוודאות לוחמים. (PCHR, 03.09 PRCS, כתבה מ'הארץ' 03.09)

הרוגים ישראלים בידי פלסטינים:

עד מאי 2009 נהרגו 1,117 איש, מתוכם 789 אזרחים ו-328 אנשי כוחות הביטחון השונים. 123 מתוכם היו קטינים. (השב"כ, 31.5.09, וכן מ'בצלם', 26.12.2008).

פצועים פלסטינים בידי ישראלים: עד סוף 2008 נפצעו 33,117 בני אדם, לא כולל פצועי חרדה והלם. במבצע 'עופרת יצוקה' לבדו נפצעו 5450 בני-אדם (PRCS - Palestinian Red Crescent Society, 5.3.2009).

פצועים ישראלים בידי פלסטינים: 7740 פצועים, כולל פצועי חרדה והלם. מתוכם 6265 פצועים היו עד שנת 2005 (לפי נתוני השב"כ, 12.08).

• חופש התנועה והאיסור על ענישה קולקטיבית

חסימות ומחסומים: ישנם 613 מכשולים פיזיים בגדה המערבית. 38 מהם מאוישים ומונעים מעבר מהגדה ל-ים המזרחית או לישראל, ו-30 הם מחסומים מאוישים בעומק הגדה. 512 הינם מכשולים פיזיים שאינם מאוישים (חסימות עפר, שערים, תעלות וכיו"ב). 24 הינם מחסומים המאוישים לסירוגין. בנוסף, ישנם 84 מכשולים בחברון לשמירה על אזור 2H שבשליטה ישראלית, ומוצק של 70 מחסומי-פתע בשבוע (OCHA, 24.6.09)

כבישי הפרדה האסורים או מוגבלים לנסיעת פלסטינים בגדה: נכון ליולי 2008, היו כ-430 ק"מ כבישים מוגבלים לתנועת פלסטינים בתוך הגדה, מתוכם 137 ק"מ אסורים לחלוטין למעבר פלסטינים; נכון למאי 09, 49 ק"מ של כבישים לפלסטינים בלבד כבר נסללו בגדה המערבית, הכוללים 43 מנהרות מתחת לכבישים לישראלים. ('בצלם', אוקטובר 08; OCHA, מאי 09).

שעות עוצר על עיר או אזור מצטברות שהוטלו בגדה המערבית: בשנת 2007 873 שעות עוצר, מתוכם 414 באזור קלקיליה ו-316 בשכם, ב-64 אירועי עוצר. בחודשים ינואר-ספטמבר 2008 הוטלו 643 שעות עוצר. (OCHA).

גדר ההפרדה: תוואי כולל: 790 ק"מ, מהם: כ-474 ק"מ הושלמו, 79 ק"מ בבנייה (שלום עכשיו, 03.09). בגדר מצויים 63 שערים, שבהם מאפשר צה"ל מעבר לפלסטינים בעלי אישורים, ורק בחלק משעות היום (OCHA 06.09).

אי אכיפת פסיקות בג"ץ: בשתי עתירות בהן הורה בג"ץ למדינה לשנות את תוואי גדר ההפרדה, לא פורקה הגדר ולא הוקמה מחדש בתוואי חלופי. (בצלם, יולי 2008). בעתירה נוספת – בג"צ אלפי מנשה – התחילו העבודות לשינוי תוואי הגדר באזור רק במאי 2009. (פס"ד ניתן בספט' 2005, ופסק לשינוי תוואי הגדר כך ש-3 מתוך 5 כפרים פלסטינים שהגישו העתירה יהיו שוב בצד הפלסטיני של הגדר, ועוד 700- דונם אדמה חקלאית יוחזרו לגישה מלאה לבעליהן.) (OCHA, 06.09)

קו התפר: 17 יישובים פלסטיניים מצויים בין הגדר (התוואי הקיים והמתוכנן) לבין הקו הירוק, בהם חיים 27,520 תושבים הזקוקים לאישורי שהייה. 54 יישובים מצויים ממזרח לגדר ומוקפים בחסימות או בגדר באופן חלקי או מלא, ובהם חיים 247,800 תושבים ("בצלם", פברואר 2008).

• הזכות לקורת גג

הריסות בתים: במבצע 'עופרת יצוקה' נהרסו כ-20,000 בתים באופן מלא או חלקי, ועוד כ-1500 מפעלים וחנויות. (PRCS, 03.09)

בשנים 2000-2004 צה"ל הרס 668 בתים כאמצעי ענישה, עד אשר שר הביטחון הודיע בתחילת 2005 כי נוהג זה ייפסק. בשנת 2006 נהרסו 355 בתים בגדה ובעזה, בתואנה של צרכים צבאיים, והותירו 2,150 בני אדם חסרי בית. בשנת 2007 נהרסו 43 בתים, שהותירו 182 איש חסרי בית. ב-2008 נהרסו 37 בתים שהותירו 141 איש חסרי בית. ('בצלם' מאי 2009).

• הזכות להליך הוגן

עצירים מנהליים: בידי שרות בתי הסוהר מצויים 449 עצירים מנהליים, נכון ל-31.5.09 ('בצלם'). באוגוסט 08 הוחזקו 649 עצירים מנהליים. סה"כ הפלסטינים העצורים וכלואים בידי ישראל – 7669 ('בצלם' מאי 09)

• אכיפה וענישה של העוברים על החוק

פתיחת תיקי חקירה: עד סוף 2008, מתוך כ-2200 אזרחים פלסטינים שנהרגו במהלך הלחימה, נפתחו רק 287 חקירות מצ"ח בעבירות ירי בלתי-חוקי. בעקבות החקירות הוגשו רק 33 כתבי אישום ומתוכם רק אחד גרר העמדה לדין. בג"צ הדורש חקירה בכל מוות של אזרח תלוי ועומד כנגד מערכת הביטחון מאז 2003 – הבג"צ הוביל בינתיים לשיפור בנהלים, אך לא לתיקון המדיניות עצמה, ולכן העתירה עדיין נדונה בבית המשפט. (בצלם, מאי 2009).

• הזכות לטיפול רפואי

מאז שנת 2000, 65 חולים פלסטינים נפטרו כתוצאה מעיכוב הטיפול הרפואי ע"י כוחות הביטחון. (בצלם מרץ 2009)

פגיעה בצוותי רפואה ובעבודתם: במלחמת 'עופרת יצוקה' נהרגו 14 אנשי צוות רפואי, ו-24 נוספים נפצעו. נפגעו 17 מרפאות ו-4 בתי חולים מירי והפגזות. כ-7 מקרים מתועדים של ירי ישיר על צוותים רפואיים בדרך לחילוץ פצועים. (PRCS מרץ 09).

בגדה המערבית, במהלך 2008, נצפו 512 עיכובים ואיסורי כניסה של אמבולנסים, רובם באזור ירושלים. 12 מהמקרים כללו מתקפה על אמבולנסים, שבהן נפצעו 7 אנשי צוות רפואי. ב-2 מקרים נלקח צוות רפואי כמגן אנושי לחיילי צה"ל (PRCS, מרץ 09)

• הזכות לכבוד

עוני: למעלה מ-70% מתושבי עזה חיים בתקציב של מתחת ל 1 דולר ליום לאדם (\$250 למשפחה לחודש). 40% מוגדרים כעוני חמור: למטה מ \$0.5 לאדם ליום. האבטלה בעזה עומדת על 44%. קו העוני העולמי עומד על 2.4 דולר ליום. (ICRC, יוני 09)

למידע נוסף – פנו למוקד המקוון בדף המשפט ההומניטרי הבינ"ל, בתוך אתר האגודה:

<http://www.acri.org.il>